

61. รัฐบาลให้ความสำคัญกับสิทธิของเด็กปฐมวัย โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการพัฒนาอย่างเหมาะสมแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 0-5 ปี โดยการจัดสวัสดิการให้กับแม่และเด็กทั้งทางด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัย และศูนย์เลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอ่อน⁷ โดยเด็กพิการก็จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษด้วย
62. สำหรับเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้พยายามส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองเด็กเหล่านี้จากความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งส่งผลให้เมื่อปี พ.ศ. 2553 มีจำนวนเด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงลดลงอย่างมากที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยรัฐบาลได้คุ้มครองโรงเรียนและครูเพื่อประกันสิทธิที่จะได้รับการศึกษาของเด็ก นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้พัฒนาการศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และช่วยให้นักเรียนอยู่ในโรงเรียนนานขึ้น สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ก็ได้มีการตระหนักถึงความสำคัญที่让孩子เข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาคดีเยาวชนแทนกระบวนการภายใต้กฎหมายพิเศษ
63. สำหรับเด็กไร้รัฐนั้น ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยได้ประกาศถอนข้อสงวนของไทยต่อข้อ 7 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทยจะได้รับสิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียนเกิดทันทีภายหลังจากการเกิดภายใต้กฎหมายสัญชาติและกฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมือง และภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลนั้น บุตรของคนต่างด้าวหรือกลุ่มชาติพันธุ์สามารถขอสัญชาติไทยหรือขอมีสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด⁸ กรณีบุตรของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สามารถขึ้นทะเบียนพร้อมกับผู้ปกครองที่เป็นแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานได้ ซึ่งทำให้เด็กอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายและสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการที่จะให้เด็กเหล่านี้ได้รับสัญชาติของประเทศต้นทางตามบิดาและมารดาตามหลักการสืบสายโลหิต โดยได้รับการสนับสนุนจากหลักฐานการจดทะเบียนการเกิดและการพิสูจน์สัญชาติของบิดามารดาที่เป็นแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน
64. ปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นความรุนแรงในครอบครัว สื่อลามกเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และปัญหาเด็กกับยาเสพติด ซึ่งต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจะต้องให้ความสำคัญกับคดีละเมิดสิทธิเด็ก เข้าใจขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และให้การคุ้มครองสิทธิและศักดิ์ศรีของเด็กในกระบวนการยุติธรรมอย่างจริงจังด้วย นอกจากนี้ ควรเพิ่มความพยายามในการนำเด็กกลับเข้าสู่สังคมเพื่อให้ได้เรียนหนังสือต่อเนื่อง ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ในการป้องกันคุ้มครอง และช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิด รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมค่านิยมของ “สื่อลามกเด็ก”
65. สำหรับกระบวนการช่วยเหลือเด็กนั้น รัฐบาลได้จัดตั้งกลไกต่างๆ อาทิ ศูนย์พึ่งได้ (One-Stop Crisis Centre-OSCC) ในโรงพยาบาล การให้บริการโทรศัพท์สายด่วน และศูนย์พักพิงของทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน โดยมีทีมสหวิชาชีพ⁹ และเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดและเด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิด รวมทั้งมีการศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน เพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหามาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนระดับชาติต่อไป
66. สำหรับประเด็นแรงงานเด็ก พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ห้ามการจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหการใช้แรงงานเด็ก ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินมาตรการเชิงป้องกันต่างๆ เช่น กิจกรรมรณรงค์เสริมสร้างความตระหนักรู้ และการจัดตั้งเครือข่ายแรงงานเด็กในระดับต่างๆ จนถึงระดับหมู่บ้าน โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยการขจัดแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อวางแผนนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหามาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนอย่างเป็นองค์รวมโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อย่างไรก็ตาม ยังมิ

ความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงานเพื่อป้องกันการใช้แรงงานเด็กอย่างไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะแรงงานเด็กโยกย้ายถิ่นฐาน ในขณะเดียวกัน ต้องผลักดันเด็กกลุ่มนี้ให้เข้าสู่ระบบการศึกษาให้มากขึ้นด้วย

67. คนเร่ร่อนและเด็กบนถนนยังคงเป็นปัญหาท้าทายที่สำคัญ รัฐบาลและองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ได้พยายามดำเนินงานเชิงรุกในการช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ทั้งการจัดครูสอนหนังสือ การให้คำปรึกษา การนำเข้าสถานสงเคราะห์ การพาเข้าสู่ระบบโรงเรียน และการกลับคืนสู่ครอบครัว รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือครอบครัวเด็กที่ยากจน ซึ่งปัญหานี้ยังคงต้องมีการดำเนินงานที่เข้มข้นและต่อเนื่องผ่านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สิทธิสตรี

68. รัฐธรรมนูญไทยรับรองความเท่าเทียมกันของประชาชนทุกคนตามกฎหมาย ซึ่งรวมถึงความเสมอภาคระหว่างหญิงกับชาย โดยประเทศไทยได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กลไก และกระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรี¹⁰ นอกจากนี้ ไทยอยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อถอนข้อสงวนของไทยต่อข้อ 16 ของอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเกี่ยวกับการสมรสและครอบครัว

69. คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนานาภาพสตรีแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้สตรีสามารถเข้าถึงสิทธิที่ตนเองพึงได้รับอย่างเต็มที่

70. รัฐบาลได้แต่งตั้งผู้บริหารด้านความเสมอภาคหญิงชาย (Chief Gender Equality Officers-CGEO) และศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Points-GFP) ในกระทรวงต่างๆ เพื่อเป็นกลไกทำงานส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ และบูรณาการมิติหญิงชายในการทำงานของแต่ละกระทรวง

71. ประเทศไทยได้ริเริ่มจัดทำข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง หรือ "ข้อกำหนดกรุงเทพ" [United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules)] ภายใต้พระดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงโดยการคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของกลุ่มคนดังกล่าว โดยขณะนี้ ประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice - TIJ) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการอนุวัติข้อกำหนดกรุงเทพ ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

72. รัฐธรรมนูญของไทยได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยให้คำนึงถึงสัดส่วนของหญิงชายที่ใกล้เคียงกัน แต่ในปัจจุบัน ไทยยังมีสัดส่วนของสตรีที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองน้อยมาก รัฐบาลจึงพยายามดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้สตรีได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเข้าสู่ระดับการบริหารและการตัดสินใจมากขึ้น โดยการให้ความรู้และทักษะภาวะการเป็นผู้นำเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองและทางการเมืองการปกครองของสตรี และการกระตุ้นให้พรรคการเมืองเห็นความสำคัญและคุณค่าของสตรีและส่งเสริมสตรีให้ลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างไรก็ตาม ในภาคประชาสังคมของไทย ปรากฏว่ามีสตรีเป็นผู้นำองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกับผู้ชาย และสตรีมีบทบาทนำในการเรียกร้องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมหลายด้าน

73. ความรุนแรงต่อสตรียังคงเป็นประเด็นท้าทายสำหรับไทย โดยประเทศไทยได้ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายหลายฉบับเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว¹¹ นอกจากนั้น ยังได้ออกมาตรการต่างๆ ได้แก่ การรณรงค์ยุติการใช้ความรุนแรงต่อสตรีทั่วประเทศ การจัดตั้งศูนย์พึ่งได้ (One-Stop Crisis Centre-OSCC) ในโรงพยาบาล การให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงโดยสหวิชาชีพ การให้บริการโทรศัพท์สายด่วนและศูนย์พักพิงเพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูเหยื่อความรุนแรง การจัดตั้งห้องสอบสวนสตรีในสถานีตำรวจและการใช้ตำรวจหญิงในการสอบสวน และการจัดตั้งห้องพิจารณาคดีพิเศษในศาล

สำหรับสตรีที่ถูกล่วงละเมิด ทั้งนี้ สตรีพิการเป็นหนึ่งในกลุ่มที่เสี่ยงต่อความรุนแรง ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและมี การจัดทำแผนพัฒนาสตรีพิการโดยเฉพาะ ซึ่งต้องมีมาตรการป้องกันความรุนแรงต่อกลุ่มคนดังกล่าวด้วย

74. ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรได้รับความสำคัญ โดยได้มีการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนางาน ออนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ เพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ คู่ครองเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ซึ่งเน้นการทำงาน แบบสหวิชาชีพอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะจะต้องส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ให้แก่เด็กและเยาวชนอย่าง กว้างขวางและให้มีประสิทธิภาพในเชิงป้องกันมากขึ้น ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ คู่ครองอนามัยเจริญพันธุ์ พ.ศ. เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยเจริญพันธุ์ของสตรีทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่ม วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมซึ่งร่างพระราชบัญญัติจะประกันสิทธิทางการศึกษาให้กับเยาวชนกลุ่มนี้ด้วย

75. อุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรีและความเสมอภาคทางเพศ คือ ทัศนคติเชิงลบของสังคมที่มีต่อสตรีและบทบาทของสตรี รัฐบาลไทยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคทางเพศในการศึกษาทุกระดับ การอบรมครูและบุคลากร ทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นหญิงชาย และการสนับสนุนให้สื่อสารมวลชนช่วยเสริมสร้างความ ตระหนักของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายและความเสมอภาคทางเพศทั้งในครอบครัวและในสังคม นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมให้เพศชายมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิสตรีและปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมด้วย

76. ประเทศไทยกำลังจัดทำร่างกฎหมายความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งนอกจากจะให้ความคุ้มครองเพศสตรีจากการ ถูกเลือกปฏิบัติแล้ว ยังครอบคลุมไปถึงการห้ามเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย ทั้งนี้ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญไทยห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมบนพื้นฐานของอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลด้วย ในขณะที่ความหลากหลายทางเพศไม่ได้เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายของไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีปัญหาอัตลักษณ์ ทางเพศยังมีปัญหาการเข้าถึงสิทธิพื้นฐานบางประการ อันเนื่องมาจากการถูกเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะได้มีการพิจารณาต่อไป

สิทธิคนพิการ

77. รัฐธรรมนูญไทยรับรองความเสมอภาคตามกฎหมายของประชาชนทุกคนและห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น ธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความพิการของบุคคลนั้น รัฐธรรมนูญยังคุ้มครองสิทธิของคนพิการในการเข้าถึงและใช้ ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นๆ จากรัฐ

78. ประเทศไทยได้พัฒนากฎหมายหลายฉบับเพื่อคุ้มครองสิทธิของคนพิการและส่งเสริมให้คนพิการสามารถเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะและบริการต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่อยู่บนพื้นฐาน ของหลักสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการ โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเป็นแนวทาง หลักในการบูรณาการกลไกการดำเนินงานด้านคนพิการ และมีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการในทุก จังหวัดเพื่อปฏิบัติตามนโยบายต่างๆ และให้ความคุ้มครองคนพิการในระดับท้องถิ่น

79. ประเทศไทยได้ริเริ่มมาตรการหลายด้าน ทั้งในเรื่องกฎหมาย สวัสดิการและสิทธิต่างๆ ของคนพิการ ได้แก่ การ จัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการ การกำหนดให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนต้องรับคนพิการเข้า ทำงานในอัตราส่วนลูกจ้าง 100 คน ต่อคนพิการ 1 คน การจัดบริการล่ามภาษามือสำหรับคนพิการทางการได้ยินและสื่อ ความหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการแพทย์ สมัยกรงาน ร้องเรียน หรือบริการอื่นๆ การจัดบริการให้ความช่วยเหลือทาง กฎหมายและการจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ การส่งเสริมแรงจูงใจการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ มาตรการลดหย่อนภาษีคนพิการ และการจัดบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารซึ่งเอื้อประโยชน์ให้คนพิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ดียิ่งขึ้น

80. ประเทศไทยยังได้จัดตั้งกลไกคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนพิการในรูปแบบต่างๆ อาทิ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน ศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ และโครงการไม้เท้าขาว โครงการเหล่านี้จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น โดยโครงการเหล่านี้ได้รับความร่วมมือจากคนพิการในภาคส่วนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานเรื่องการพัฒนาที่คนพิการมีส่วนร่วม

81. แม้ว่าประเทศไทยจะมีการดำเนินงานที่ก้าวหน้า แต่ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความตระหนักของสังคมเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ โดยต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการอื่นๆ ตามกฎหมาย รวมถึงการสร้างความสะดวกสบายทางการศึกษาและการจ้างงานคนพิการอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับปัญหาการขาดแคลนและการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะของคนพิการ

สิทธิผู้สูงอายุ

82. ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยมีสัดส่วนของประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีหรือมากกว่า) คิดเป็นประมาณร้อยละ 11 ของจำนวนประชากรทั้งหมดหรือมากกว่า 7 ล้านคน อย่างไรก็ตาม คาดว่าภายในปี พ.ศ. 2573 สัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 25 ดังนั้น รัฐบาลไทยจึงมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานอย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมศักดิ์ศรี และได้รับการดูแลและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

83. นโยบายของประเทศไทยเกี่ยวกับผู้สูงอายุเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2545-2565 และพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยผู้สูงอายุ พ.ศ. 2545 โดยพระราชบัญญัติผู้สูงอายุประกันสิทธิของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ และการจัดตั้งกองทุนผู้สูงอายุซึ่งให้บริการเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ยสำหรับผู้สูงอายุเพื่อการลงทุนหารายได้หลังจากเกษียณ

84. ในขณะที่แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 มีเป้าหมายในการสร้างความตระหนักและสำนึกในสังคมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 มุ่งเน้นการพัฒนาในระยะยาว โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นสมาชิกในสังคมที่มีศักยภาพ มีสุขภาพแข็งแรงและมีเงินออมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต โดยมีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นกลไกขับเคลื่อนแผนดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลไทยได้ขยายการให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในอัตราคนละ 500 บาทต่อเดือน ครอบคลุมผู้สูงอายุทุกคนที่ไม่ได้รับเงินบำนาญหรือสิทธิประโยชน์จากโครงการสวัสดิการอื่นใดของรัฐบาล เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้ให้กับผู้สูงอายุ ปัจจุบันมีผู้สูงอายุจำนวนประมาณ 6 ล้านคนได้รับประโยชน์จากเบี้ยยังชีพดังกล่าว

85. รัฐบาลไทยมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความมั่นคงด้านรายได้และสังคมสำหรับผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิตได้โดยการใช้เงินออม ไม่ใช่แค่เพียงรอรับความช่วยเหลือจากรัฐเท่านั้น โดยได้ออกพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ เพื่อเป็นกลไกที่ส่งเสริมให้คนไทยทำงานทุกคนซึ่งไม่ได้อยู่ในระบบบำนาญของรัฐบาลสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยความสมัครใจซึ่งจะทำให้ผู้ที่เข้าร่วมได้รับเบี้ยยังชีพรายเดือนตลอดชีวิตภายหลังเกษียณอายุ

86. รัฐบาลได้มอบอำนาจให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้นในการดูแลผู้สูงอายุ โดยมีแผนการที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยสมทบการเก็บเงินออมของผู้สูงอายุในอนาคต นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านเพื่อเป็นกลไกในระดับท้องถิ่นในการดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุทั่วประเทศด้วย

87. ผู้สูงอายุในประเทศไทยยังมีความต้องการที่จะให้รัฐเข้ามาส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการทำงาน การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และการใช้ความรู้ ทักษะ และความชำนาญของผู้สูงอายุในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ถูกบุตรหลานทอดทิ้ง ซึ่งรัฐควรหามาตรการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครอบครัว

และชุมชนเข้ามาดูแลผู้สูงอายุดังกล่าว นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามกฎหมาย และการเตรียมประชาชนให้เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ

สิทธิของกลุ่มคนชายขอบ

กลุ่มชาติพันธุ์

88. กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มในประเทศไทยต่างได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคตามกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ รัฐธรรมนูญไทยคุ้มครองและรับรองสิทธิของชุมชนดั้งเดิมในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิทธิในการมีส่วนร่วมในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

89. กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ได้รับการบูรณาการเข้าสู่สังคมไทยในหลายด้าน โดยหากอยู่อาศัยในไทยเป็นเวลานาน สามารถได้รับสถานะเป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและบุตรก็สามารถได้รับสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติและยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามที่กล่าวไว้แล้วในวรรค 63

90. บุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในกระบวนการที่จะได้สัญชาติไทย ได้รับความคุ้มครองภายใต้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเช่นเดียวกับคนไทย ซึ่งรัฐบาลได้ขยายบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 23 มีนาคม 2553 จำนวนกว่า 400,000 คน โดยจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้หน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพ รักษาพยาบาล และควบคุมป้องกันโรคสำหรับบุคคลกลุ่มดังกล่าว

91. กลุ่มชาติพันธุ์ได้รับสิทธิในการพัฒนาผ่านทางโครงการในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งดำเนินการมากกว่า 60 ปีแล้ว โครงการต่างๆ เหล่านี้มีส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์โดยให้ความช่วยเหลือในด้านการเกษตร การฝึกอาชีพ การศึกษา สาธารณสุข สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และการสร้างโอกาสในการจ้างงานแก่กลุ่มคนดังกล่าว โครงการเหล่านี้ยังช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกของชุมชนชาติพันธุ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฟื้นฟูและรักษาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แก้ไขปัญหายาเสพติด และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชาติพันธุ์ผ่านการพัฒนาแบบพอเพียงและยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็รักษานขนบธรรมเนียมและการดำรงชีวิตตามวิถีประเพณีดั้งเดิมของชุมชนไว้

92. ประเด็นท้าทายที่ต้องแก้ไข อาทิ การเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ และการศึกษา เนื่องจากอุปสรรคด้านภาษา วัฒนธรรมและสภาพภูมิศาสตร์ที่อยู่ห่างไกล กระบวนการให้สัญชาติและสถานะแก่บุคคลยังเป็นไปอย่างล่าช้าเนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรคนและงบประมาณ เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีทัศนคติเชิงลบกับบุคคลเหล่านี้ และปัญหาการทุจริตใต้โต๊ะของชาติพันธุ์ที่ยังไม่มีบัตรประชาชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาสิทธิในที่ทำกินเพราะกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในที่ทำกินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยรัฐบาลกำลังพิจารณาเรื่องการให้ชุมชนร่วมกันใช้ประโยชน์ในที่ทำกินโดยได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายในรูปแบบที่เรียกว่าโฉนดชุมชน

แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

93. ประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านและประเทศปลายทางสำหรับแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ ซึ่งเป็นประเทศต้นทางของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานในไทยจำนวนกว่า 2 ล้านคน

94. ประเทศไทยได้จัดทำบันทึกความเข้าใจ หรือ MOU กับประเทศลาว กัมพูชา และพม่าเพื่อให้เป็นช่องทางในการให้แรงงานจากประเทศดังกล่าวเข้าประเทศไทยโดยถูกกฎหมาย โดยแรงงานที่เข้ามาทำงานในไทยภายใต้ MOU จะได้รับการตรวจลงตราและใบอนุญาตทำงานเป็นเวลา 2 ปี และสามารถขยายเวลาออกไปได้อีก 2 ปี

95. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 นั้นคุ้มครองลูกจ้างทุกคนที่ทำงานในประเทศไทย แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่จดทะเบียนและได้รับใบอนุญาตทำงานจะได้รับสิทธิและสวัสดิการเช่นเดียวกับแรงงานไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานทุกคนให้สามารถเข้าถึงสิทธิพื้นฐานได้ รัฐบาลไทยจึงได้เปิดโอกาสให้แรงงานผิดกฎหมายจากกัมพูชา ลาว และพม่า ได้รับการปรับเปลี่ยนสถานะให้เป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายผ่านกระบวนการจดทะเบียนทั่วประเทศ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงแรงงานได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 รวมทั้งสิ้นแล้ว 6 ครั้ง โดยการจดทะเบียนสองครั้งหลังสุดได้อนุญาตให้ผู้ติดตามอายุไม่เกิน 15 ปีเข้ารับการจดทะเบียนด้วย แรงงานที่จดทะเบียนมีสิทธิได้รับหลักประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานและการคุ้มครองภายใต้กฎหมาย 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537

96. เมื่อปี 2553 รัฐบาลได้ประกาศให้แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่จดทะเบียนแล้วเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนสถานะของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยให้มีสถานะเป็นแรงงานถูกกฎหมาย โดยเมื่อผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว แรงงานจะได้รับเอกสารรับรองบุคคลหรือหนังสือเดินทางจากประเทศต้นทาง และประเทศไทยจะตรวจลงตราและออกใบอนุญาตทำงานให้เป็นเวลา 2 ปี และอาจได้รับการขยายเวลาต่ออีก 2 ปี โดยกระบวนการพิสูจน์สัญชาตินั้นคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ทั้งนี้ รัฐบาลยังได้พยายามเจรจากับประเทศต้นทางอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการพิสูจน์สัญชาติดีขึ้น เร็วขึ้น และลดค่าใช้จ่ายลงด้วย

97. ในการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและจัดการถูกเอาเปรียบจากผู้แสวงหาประโยชน์ ประเทศไทยได้พยายามเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของนายจ้างและลูกจ้างภายใต้กฎหมายแรงงานเป็นภาษาพม่า ลาว และกัมพูชา เพื่อให้แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของตนเองได้ และในทุกจังหวัดจะมีการตรวจสอบแรงงานเพื่อให้สภาพการทำงานของแรงงานเป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนั้น ยังมีการจัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่แรงงาน เจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิแรงงานและเสริมสร้างเครือข่ายการคุ้มครองแรงงานให้มีความเข้มแข็ง

98. แรงงานโยกย้ายถิ่นฐานจะได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิดสิทธิโดยนายจ้างภายใต้พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดบทลงโทษที่หนักขึ้นแก่นายจ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์และการใช้แรงงานบังคับ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังต้องให้ความสำคัญและจริงจังกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็ง เพื่อคุ้มครองแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานมิให้ถูกละเมิดสิทธิจากนายจ้าง โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำและความปลอดภัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการช่วยเหลือเพื่อให้แรงงานเหล่านี้เข้าถึงการบริการสุขภาพและกระบวนการยุติธรรมได้โดยเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ ปัญหาการทุจริต การรีดไถ และการละเมิดสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายก็เป็นประเด็นท้าทายที่ผู้เกี่ยวข้องทุกหน่วยต้องเร่งแก้ไข

99. สำหรับสิทธิด้านสุขภาพของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและบุตรที่ไม่ได้จดทะเบียนนั้น กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายให้การรักษาแรงงานทุกคนโดยไม่เลือกสถานะ รวมทั้งได้พยายามดำเนินงานเชิงรุกเพื่อเข้าถึงแรงงานกลุ่มนี้ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและรักษาโรคเบื้องต้น ตลอดจนการเข้าไปให้วัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรคกับเด็กที่เป็นบุตรของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานถึงแหล่งที่เด็กเหล่านี้อยู่อาศัย

100. ประเทศไทยตระหนักดีถึงความสำคัญของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยกำลังมีการพิจารณาที่จะบรรจุประเด็นแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 เพื่อจัดระบบการบริหารจัดการแรงงานโยกย้ายถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สิทธิมนุษยชน ความมั่นคงของประเทศ และความต้องการทางเศรษฐกิจควบคู่กัน นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนยุทธศาสตร์การจัดการสถานะของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานในภาพรวม เพื่อให้กระบวนการจดทะเบียนและการพิสูจน์สัญชาติเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพในการนำแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานเข้าสู่ระบบให้ได้จำนวนมากที่สุด สำหรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและครอบครัว ประเทศไทยจะพิจารณาถึงความพร้อมต่อไป

ผู้หนีภัยการสู้รบและผู้แสวงหาที่พักพิง

101. แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้เป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 และพิธีสาร พ.ศ. 2510 แต่ประเทศไทยก็ได้ให้ที่พักพิงแก่ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าประมาณ 110,000 คนในพื้นที่พักพิงชั่วคราว 9 แห่งใน 4 จังหวัดตามแนวชายแดน ด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม โดยได้ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับกลุ่มประเทศผู้ให้ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ เพื่อให้ความคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลเหล่านี้ และแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาในอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการรับไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม

102. ประเทศไทยร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ในการจัดตั้งคลินิกและได้จัดส่งผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ไปให้การรักษายาบาลผู้หนีภัยฯ รวมถึงชาวไทยที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบพื้นที่พักพิงชั่วคราว ผู้หนีภัยฯ ที่มีปัญหาสุขภาพร้ายแรงจะถูกส่งเข้ารับการรักษที่โรงพยาบาลของรัฐภายในท้องถิ่นนั้น ในขณะเดียวกัน กระทรวงสาธารณสุขก็ได้จัดกิจกรรมป้องกันโรคต่างๆ อาทิ การสร้างภูมิคุ้มกันโรค นอกจากนี้ ยังได้จัดการฝึกอบรมทักษะอาชีพให้แก่ผู้หนีภัยฯ เพื่อเสริมสร้างทักษะอันจะเป็นประโยชน์เมื่อผู้หนีภัยฯ เดินทางกลับไปยังประเทศของตนหรือไปตั้งถิ่นฐานในประเทศอื่น และมีการส่งเสริมการสร้างรายได้ในบริเวณพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อลดการพึ่งพาความช่วยเหลือของผู้หนีภัยฯ

103. สำหรับเด็กในพื้นที่พักพิงชั่วคราว สามารถเข้าถึงการศึกษาเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ นอกจากนี้ ยังมีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยไปพร้อมๆ กับชั้นเรียนปกติ โดยแม้ว่าหลักสูตรการศึกษาในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเป็นหลักสูตรเฉพาะที่ยังไม่ได้รับการรับรองจากระบบการศึกษาภายนอก แต่ขณะนี้กำลังมีการพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อให้ได้รับการรับรองในอนาคต นอกจากนี้ เด็กในพื้นที่พักพิงชั่วคราวยังได้รับสิทธิในการจดทะเบียนเกิดทุกคน

104. รัฐบาลไทยมีนโยบายที่จะเข้าไปบริหารจัดการพื้นที่พักพิงชั่วคราวดังกล่าวอย่างเต็มที่มีมากขึ้น รวมถึงนโยบายที่จะให้การศึกษาและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้หนีภัยฯ เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคคลกลุ่มนี้ในการเดินทางกลับอย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรี และมีบทบาทสร้างสรรค์ในพม่าเมื่อสถานการณ์มีความปลอดภัย

105. ประเทศไทยตระหนักถึงความท้าทายในรูปแบบใหม่ คือ สถานการณ์ของผู้แสวงหาที่พักพิงในเขตเมืองซึ่งรัฐบาลไทยพยายามหาทางออกให้กับบุคคลดังกล่าวบนพื้นฐานของหลักมนุษยธรรมภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นอกจากนี้ ยังได้ให้ความร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติในการเข้าไปดูแลตรวจสอบความเป็นอยู่ของบุคคลกลุ่มดังกล่าวตามหลักสิทธิมนุษยชน

(4) การค้ามนุษย์

106. ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเป็นปัญหาที่ซับซ้อนเนื่องจากประเทศไทยเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์ โดยปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อกลุ่มต่างๆ ได้แก่ สตรี เด็กหญิง เด็กชาย แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน และกลุ่มชาติพันธุ์ และมีรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การค้ามนุษย์เพื่อแสวงประโยชน์ทางเพศ เพื่อแสวงประโยชน์ด้านแรงงาน และการบังคับให้ขอทาน

107. การต่อต้านการค้ามนุษย์ในประเทศไทยเริ่มขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2530 และได้ประกาศให้เป็นวาระแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยไทยได้พัฒนากฎหมาย นโยบายและกลไกต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยล่าสุดได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองเหยื่อของการค้ามนุษย์โดยไม่แบ่งแยกเพศ เชื้อชาติ หรือสถานะทางกฎหมาย โดยสอดคล้องกับพิธีสารเพื่อ

ป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

108. ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่อต้านการค้ำมนุษย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านนโยบาย มีการจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและมีคณะกรรมการประสานงานโดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อกำกับดูแลงานต่อต้านการค้ำมนุษย์อย่างบูรณาการ มีการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติในการป้องกันและปรามปรามการค้ำมนุษย์ และการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ำมนุษย์ในทุกระดับโดยมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในลักษณะทีมสหวิชาชีพ (2) ด้านการป้องกัน มีการณรงค์ส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาการค้ำมนุษย์ผ่านสื่อในทุกรูปแบบ และได้กำหนดให้วันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปีเป็นวันต่อต้านการค้ำมนุษย์ (3) ด้านการคุ้มครอง มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อในทุกจังหวัดทั่วประเทศ การจัดตั้งสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพให้แก่เหยื่อ 9 แห่ง¹² และโทรศัพท์สายด่วน 24 ชั่วโมง และ (4) ด้านการดำเนินคดี มีการจัดตั้งกองบังคับการปรามปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นมาโดยเฉพาะ นับตั้งแต่บังคับใช้พระราชบัญญัติฯ มีการจับกุมผู้กระทำความผิดจำนวน 221 คน รวม 139 คดี¹³ นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการผ่อนผันให้ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์สามารถอยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว และอนุญาตให้ทำงานในไทยได้ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อผลในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด การบำบัดฟื้นฟู และการเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหาย

109. ประเทศไทยยังได้จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในระดับอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงและทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนามในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์และการคุ้มครองและช่วยเหลือเหยื่อค้ำมนุษย์ และได้ร่วมมือกับประเทศอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ผ่านกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคต่างๆ

110. ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการบรรเทาปัญหาบางส่วน อาทิ การบังคับค้าประเวณีเด็กและบังคับใช้แรงงานเด็ก รวมทั้งการดูแลฟื้นฟูเหยื่อ แต่รูปแบบการค้ำมนุษย์ได้เปลี่ยนแปลงไปและมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงยังมีความท้าทายในเรื่องการปรามปราม โดยมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายและเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งในด้านทรัพยากรและความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตและรู้เห็นเป็นใจกับขบวนการค้ำมนุษย์อย่างเข้มงวดตามกฎหมาย และเร่งรัดคดีความเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์เพื่อให้เหยื่อได้รับการชดเชยเยียวยาและสามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจากนี้ ยังต้องส่งเสริมความเข้มแข็งให้ทีมสหวิชาชีพโดยเฉพาะในระดับจังหวัด โดยให้มีกลไกประสานงานและติดตามการทำงานของสหวิชาชีพอย่างใกล้ชิด

111. ปัญหาการค้ำมนุษย์ในธุรกิจประมงเป็นความท้าทายที่สำคัญ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อป้องกันและปรามปรามการค้ำมนุษย์ในธุรกิจประมงเป็นการเฉพาะ ซึ่งกำลังมีการศึกษาเรื่องการจัดตั้งศูนย์จัดหาแรงงานในกิจการประมง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนลูกเรืออย่างเบ็ดเสร็จ ทั้งคนไทยและคนต่างด้าว และจัดระเบียบและคุ้มครองสิทธิการใช้แรงงานในกิจการประมงทะเล โดยมีสมาคมการประมงแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม

112. เพื่อเป็นการยืนยันความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ รัฐบาลไทยได้เชิญผู้เสนอรายงานพิเศษด้านการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เยือนไทยในปี พ.ศ. 2554

IV. ความสำเร็จและความท้าทาย

ก. ความสำเร็จ

113. ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชนเกือบทุกฉบับและได้ดำเนินการเพื่อถอนข้อสงวนของไทยต่อข้อบทของอนุสัญญาต่างๆ เพื่อขยายขอบเขตการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้ครอบคลุมตามอนุสัญญา

114. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ตลอดจนสิทธิชุมชนได้รับการคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญไทย และได้มีการพัฒนากรอบกฎหมาย นโยบาย และกฎระเบียบต่างๆ มากมายหลายฉบับ จนถือได้ว่าประเทศไทยมีความพร้อมด้านกฎหมายอย่างเพียงพอที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสำหรับคนไทยเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศด้วย

115. ประเทศไทยมีกลไกอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายกลไกภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมทั้งกลไกระดับชาติในรูปคณะกรรมการเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนกลุ่มต่างๆ ซึ่งหลายกลไกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีการกระจายอำนาจการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากศูนย์กลางไปยังระดับท้องถิ่น โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในระดับท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในพื้นที่ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ รวมทั้งการมีช่องทางร้องเรียนสำหรับผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนกลุ่มต่างๆ ตลอดจนกลไกเยียวยาฟื้นฟูเพื่อช่วยคุ้มครองเหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิ

116. ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนของไทยมีบทบาทที่เข้มแข็งมากในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยสามารถจัดตั้งเป็นเครือข่ายดำเนินกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนและแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์นโยบายและมาตรการของรัฐบาลได้อย่างอิสระ และมีหลายกรณีที่ภาคประชาสังคมสามารถผลักดันจนเกิดผลเป็นรูปธรรม ที่สำคัญได้แก่ การผลักดันให้เกิดกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยรัฐบาลได้เข้ามาสนับสนุนการจัดตั้งกลไกดังกล่าวในรูปของคณะกรรมการปฏิรูปและคณะกรรมการสมัชชาปฏิรูป พร้อมทั้งให้งบประมาณสนับสนุน แต่ให้กลไกสามารถดำเนินงานได้อย่างอิสระ ในขณะเดียวกัน ภาครัฐและภาคประชาสังคมสามารถทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนในรูปแบบของทีมสหวิชาชีพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

117. ประชาชนในท้องถิ่นมีความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของตนเองมากขึ้น และมีบทบาทเชิงรุกในการผลักดันให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในชุมชนของตนเอง และเป็นปัจจัยที่รัฐบาลต้องคำนึงถึงในการดำเนินงานด้านการพัฒนา

ข. ความท้าทาย

118. ความเหลื่อมล้ำในสังคมและความไม่เท่าเทียมของการเข้าถึงสิทธิ โอกาส และบริการต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ซึ่งต้องอาศัยการขับเคลื่อนของสังคมทั้งระบบ

119. ความขัดแย้งทางการเมืองที่อาจนำไปสู่ความรุนแรง ซึ่งต้องมีการเยียวยาแก้ไขปัญหามานานพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และความสมานฉันท์ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มในสังคมรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียม

120. ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประเทศไทยกำลังพยายามแก้ไขรากเหง้าของปัญหา และการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ได้รับผลกระทบ ทั้งที่เกิดจากการกระทำของผู้ก่อความรุนแรงและของเจ้าหน้าที่รัฐ

121. ความบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งมาจากการขาดจิตสำนึกในด้านสิทธิมนุษยชนและไม่เห็นความสำคัญของสิทธิของกลุ่มเปราะบาง กลุ่มคนชายขอบ และกลุ่มด้อยโอกาสในสังคม ซึ่งรวมถึง

IV. ความสำเร็จและความท้าทาย

ก. ความสำเร็จ

113. ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศหลักด้านสิทธิมนุษยชนเกือบทุกฉบับและได้ดำเนินการเพื่อถอนข้อสงวนของไทยต่อข้อบทของอนุสัญญาต่างๆ เพื่อขยายขอบเขตการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้ครอบคลุมตามอนุสัญญา

114. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ตลอดจนสิทธิชุมชนได้รับการคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญไทย และได้มีการพัฒนากรอบกฎหมาย นโยบาย และกฎระเบียบต่างๆ มากมายหลายฉบับ จนถือได้ว่าประเทศไทยมีความพร้อมด้านกฎหมายอย่างเพียงพอที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสำหรับคนไทยเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศด้วย

115. ประเทศไทยมีกลไกอิสระเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายกลไกภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมทั้งกลไกระดับชาติในรูปคณะกรรมการเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนกลุ่มต่างๆ ซึ่งหลายกลไกอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงของนายกรัฐมนตรี นอกจากนี้ ยังมีการกระจายอำนาจการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากศูนย์กลางไปยังระดับท้องถิ่น โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในระดับท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในพื้นที่ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ รวมทั้งการมีช่องทางร้องเรียนสำหรับผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนกลุ่มต่างๆ ตลอดจนกลไกเยียวยาฟื้นฟูเพื่อช่วยคุ้มครองเหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิ

116. ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนของไทยมีบทบาทที่เข้มแข็งมากในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยสามารถจัดตั้งเป็นเครือข่ายดำเนินกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนและแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์นโยบายและมาตรการของรัฐบาลได้อย่างอิสระ และมีหลายกรณีที่ภาคประชาสังคมสามารถผลักดันจนเกิดผลเป็นรูปธรรม ที่สำคัญ ได้แก่ การผลักดันให้เกิดกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยรัฐบาลได้เข้ามาสนับสนุนการจัดตั้งกลไกดังกล่าวในรูปของคณะกรรมการปฏิรูปและคณะกรรมการสมัชชาปฏิรูป พร้อมทั้งใช้งบประมาณสนับสนุน แต่ให้กลไกสามารถดำเนินงานได้อย่างอิสระ ในขณะเดียวกัน ภาครัฐและภาคประชาสังคมสามารถทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนในรูปแบบของทีมสหวิชาชีพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

117. ประชาชนในท้องถิ่นมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิของตนเองมากขึ้น และมีบทบาทเชิงรุกในการผลักดันให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในชุมชนของตนเอง และเป็นปัจจัยที่รัฐบาลต้องคำนึงถึงในการดำเนินงานด้านการพัฒนา

ข. ความท้าทาย

118. ความเหลื่อมล้ำในสังคมและความไม่เท่าเทียมของการเข้าถึงสิทธิ โอกาส และบริการต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ซึ่งต้องอาศัยการขับเคลื่อนของสังคมทั้งระบบ

119. ความขัดแย้งทางการเมืองที่อาจนำไปสู่ความรุนแรง ซึ่งต้องมีการเยียวยาแก้ไขปัญหามานานพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และความสมานฉันท์ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มในสังคมรู้สึกได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียม

120. ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประเทศไทยกำลังพยายามแก้ไขรากเหง้าของปัญหา และการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ได้รับผลกระทบ ทั้งที่เกิดจากการกระทำของผู้ก่อความรุนแรงและของเจ้าหน้าที่รัฐ

121. ความบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งปัญหาส่วนหนึ่งมาจากการขาดจิตสำนึกในด้านสิทธิมนุษยชนและไม่เห็นความสำคัญของสิทธิของกลุ่มเปราะบาง กลุ่มคนชายขอบ และกลุ่มด้อยโอกาสในสังคม ซึ่งรวมถึง

130. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจและยอมรับในความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทย และสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและการเลือกปฏิบัติในสังคม และให้มีการเผยแพร่อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

131. เร่งปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ทำให้สิทธิอันพึงได้ของประชาชนถูกละเมิด

132. อนุวัติแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและคำมั่นด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทและความรับผิดชอบของไทยในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในฐานะที่ไทยเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

VI. การเสริมสร้างขีดความสามารถและการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค

133. ความช่วยเหลือด้านการส่งเสริมขีดความสามารถด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาและการฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและปลูกฝังวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย ทั้งในระดับภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ครอบครัวและชุมชน

134. ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ ให้สามารถบังคับใช้กฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่เอื้อต่อวัฒนธรรมการทำงานที่มีค่านิยมสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐาน

135. ความร่วมมือในการแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีของไทยให้กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างประเทศ กำลังพัฒนาด้วยตนเอง ซึ่งประเทศไทยมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือประเทศอื่นๆ เช่นกัน

1 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงและอัตราการว่างงานที่ต่ำเป็นผลมาจากความสำเร็จของแผนกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล 2 แผน ซึ่งช่วยบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยมีโครงการและนโยบายต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ โครงการเช็คช่วยชาติเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของผู้มีรายได้ต่ำ นโยบายน้ำ-ไฟฟรี นโยบายรถเมล์และรถไฟฟ้าสามฟรี การปรับลดราคาอาหารสัตว์และพันธุ์สัตว์ ราคาน้ำมันเพื่อลดค่าครองชีพของประชาชน โครงการดันกล้าอาชีพเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงานและเพิ่มศักยภาพของผู้ว่างงาน เป็นต้น

2 มาตรการเหล่านี้สนับสนุนการผ่านทางกลไกต่างๆ เช่น การตั้งคลินิกกฎหมายในทุกจังหวัดในประเทศ คลินิกยุติธรรมเคลื่อนที่ กองทุนยุติธรรมเพื่อช่วยเหลือประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนยากจน โครงการเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเพื่อช่วยเหลือข้อพิพาทในชุมชนโดยไม่ต้องอาศัยการฟ้องร้องดำเนินคดี และการจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนประจำจังหวัดทั่วประเทศ

3 กลไกอื่นๆ มี อาทิ การให้บริการสายด่วน 24 ชั่วโมงเพื่อรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน และการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นธรรมภาคประชาชน (KEADILAN CENTRE) ซึ่งดำเนินงานโดยผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา เพื่อให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชน รับข้อร้องเรียน รับข้อพิพาท และประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เกี่ยวกับการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในระดับอำเภอและระดับตำบล

4 รัฐบาลได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ คอป. ไปบางส่วนแล้ว โดยได้มีการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย และการให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ต้องหาที่ต้องการรับการประกันตัวจากคดียกเว้นการก่อความไม่สงบทางการเมือง

5 นโยบายที่สำคัญ ได้แก่ กองทุนหมู่บ้านซึ่งจะให้บริการเงินกู้เพื่อการประกอบอาชีพแก่ผู้ยากไร้ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลซึ่งรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกกองทุนเป็นผู้ให้การสนับสนุนในอัตราส่วน 1:1:1 บาท/วัน โครงการบ้านเอื้ออาทรซึ่งจัดที่พักอาศัยให้กับ 50,000 ครอบครัวในชนบท โครงการปรับโครงสร้างหนี้ซึ่งช่วยลดภาระหนี้ของประชาชนโดยการเปลี่ยนหนี้ในระบบให้มาอยู่ในระบบแทน เป็นต้น

- 6 โดยที่อาสาสมัครสาธารณสุขมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตชนบท รัฐจึงได้เริ่มมอบค่าตอบแทนให้กับอาสาสมัครดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552
- 7 รัฐบาลมุ่งเน้นการส่งเสริมโภชนาการแม่และเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้หญิงมีครรภ์และมารดาที่อยู่ระหว่างให้นมบุตรได้รับวัคซีนและสารไอโอดีนอย่างเพียงพอเพื่อประกันให้เด็กมีสุขภาพดีตั้งแต่แรกเกิด การจัดสวัสดิการของเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี การให้คำปรึกษาแก่มารดาที่ให้นมบุตร สายด่วน 24 ชั่วโมงเรื่องอนามัยแม่และเด็ก การจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กอ่อนในทุกอำเภอในประเทศ การสนับสนุนภาคธุรกิจจัดบริการศูนย์รับเลี้ยงเด็กโดยมีนโยบายทางภาษีเป็นแรงจูงใจ และการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนซึ่งเป็นบุตรของแรงงานก่อสร้างโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์เพื่อใช้วางแผนทางในการยกระดับคุณภาพของศูนย์ฯ ได้อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม
- 8 หลักเกณฑ์แบ่งเป็น 4 กรณี ได้แก่ (1) กรณีอาศัยอยู่ในประเทศไทยมานานและต่อเนื่อง (2) กรณีจบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ก่อน 18 มกราคม 2548) (3) กรณีเด็กไร้รากเหง้าที่อยู่ในไทยมานาน 10 ปีขึ้นไป และ (4) กรณีทำคุณประโยชน์แก่ประเทศไทย บุคคลที่เกิดในไทยมีสิทธิขอสัญชาติไทยได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กรณีที่ไม่ได้เกิดในไทยมีสิทธิขอสถานะต่าง้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายได้ และสามารถขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ภายหลังอีกด้วย
- 9 กลไกสหวิชาชีพหมายถึง บุคลากรในวิชาชีพต่าง ๆ ได้แก่ วิชาชีพทางการแพทย์ ทางกฎหมายและทางสังคมสงเคราะห์ ซึ่งทำงานอยู่ในทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน มีบทบาทตั้งแต่การป้องกัน การตรวจสอบติดตาม การสืบค้นข้อเท็จจริง การคุ้มครองสวัสดิภาพ การให้ความช่วยเหลือทางคดี การฟื้นฟูเยียวยา และการคืนสู่สังคม
- 10 กฎหมายที่สำคัญ อาทิ พ.ร.บ. คำนำหน้านามหญิง พ.ศ. 2551 พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2550 เรื่องการหมั้นให้หญิงชายเท่าเทียมกัน และการให้หญิงชายใช้เหตุฟ้องหย่าเดียวกันได้ และ พ.ร.บ. ชื่อบุคคล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ให้ผู้หญิงที่สมรสแล้วใช้นามสกุลเดิมของตนหรือของคู่สมรสได้
- 11 ที่สำคัญ ได้แก่ การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพื่อให้การข่มขืนโดยคู่สมรสเป็นความผิดอาญา การออกพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และการออกกฎระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เพื่อคุ้มครองสตรีจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในสถานที่ราชการ
- 12 หน่วยงานหลัก 9 แห่งประกอบด้วยสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) 4 แห่ง (หญิง) 4 แห่ง และสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ดเพื่อให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เสียหาย
- 13 ข้อมูลระหว่างมิถุนายน 2551- ธันวาคม 2552